

### Infosheet Nafase/mentale veerkracht – waar zijn organisaties mee bezig?

- \* *Doel:* In deze infosheet geven we een globaal overzicht van activiteiten die binnen de verschillende crisispartners en –organisaties zijn uitgezet in het kader van nazorg en nafase corona.
- \* *Doelgroep:* De infosheet is bedoeld voor coördinatoren Bevolkingszorg en anderen betrokken bij de nafase.
- \* *Opsteller:* LOT-C Sectie Samenleving en Veerkracht en expertteam Nafase (expertteam hangende onder het Landelijk Netwerk Bevolkingszorg).

### 1. Uitdagingen nafase Coronacrisis

Geen verdere aanvullingen; de laatste stand van zaken en informatie is te vinden in Infosheet 2.

### 2. Update (kennis)partners

Tweewekelijks komt een groep (kennis)partners digitaal samen om kennis en ervaring te delen.

Hieronder wordt beknopt weergegeven wat de laatste stand van zaken is.

Coördinatieteam Psychosociale Hulpverlening (PSH) - Gezondheidsonderzoek na rampen (GOR) (bestaande uit het RIVM, Nive!, ARQ en GGD GHOR NL):

- \* *PSH*
  - o Het IVC (Informatie en VerwijsCentrum) Mentale gezondheid is online op de site van het RIVM. Het IVC biedt op één centrale plek betrouwbare doelgroepgerichte informatie en verwijzingen aan zowel burgers en zorgverleners over psychosociale aspecten rondom corona: <https://www.rivm.nl/ivccorona>.
  - o De komende periode zal het loket verder uitgebreid worden, met onder andere meer doelgroepen, inclusief specificaties daarbinnen en een grotere diversiteit aan thema's en verwijzingen. Er is een groot aanbod van initiatieven dat graag gekoppeld wil worden aan het IVC. De plaatsing wordt bewaakt door de initiatieven naast een lijst van kwaliteitscriteria te leggen.
  - o In gesprek met bevolkingszorg (actie loopt via 5.1.2e) om te kijken hoe PSH plan en activiteiten bevolkingszorg generiek bij elkaar kunnen blijven komen/ samen kunnen optrekken. Een van de betreffende thema's is bijvoorbeeld de goede aansluiting die we nastreven van het IVC op gemeentelijke loketten (voor bv vragen over gemeentelijke regelingen e.d.).
  - o Donderdag 18 juni organiseert het coördinatieteam een digitale bijeenkomst voor de procesleiders PSH en GOR van de GGD'en om ervaringen uit te wisselen en te kijken hoe de ondersteuning vanuit het coördinatieteam eventueel verder aangevuld of aangepast kan worden o.g.v. de behoeften van de GGD.
  - o Donderdag 11 juni houdt GGD GHOR NL een digitale bijeenkomst voor de GGD'en om te kijken welke goede initiatieven/activiteiten/samenwerkingen/etc., die vanwege corona ontwikkeld zijn, vooral ook de moeite waard zijn om te behouden.
  - o 5.1.2e en heeft een telefonische ronde gemaakt langs de PSH procesleiders om te peilen in hoeverre het PSH proces in de regio's is opgestart, hoe hun ondersteuningsbehoefte eruit ziet, waar zij tegen aan lopen in hun werk, etc. Uit de resultaten van deze inventarisatie zijn een aantal thema's naar boven gekomen, die in de vakgroep-vergadering op 18 juni besproken zullen worden om het verdere vervolg te bepalen. Opvallend thema is behoefte van veel regio's naar versterking van de samenwerking met gemeenten.

## \* GOR

- o Zie activiteiten Corona gedragsunit: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/onderzoek/gedrag>
- o Burgerpanels van GGD'en worden samen met het RIVM (gedragsunit) ingezet om te vragen naar welzijn en gedrag: <https://www.rivm.nl/onderzoek/gedrag/onderzoek-gedragsmaatregelen-en-welbevinden>
- o Het consumentenpanel van Nivel is inmiddels meerdere malen bevraagd op zorg- en ondersteuningsbehoeften: de behoefte aan zorg en ondersteuningsbehoefte blijft beperkt, wel zien we een verschuiving in het soort ondersteuning waar behoefte aan is (meer sociale en emotionele ondersteuning en meer psychische hulp). De feitenbladen zijn beschikbaar op: <https://www.nivel.nl/nl/nieuws/nog-steeds-beperkte-behoefte-aan-ondersteuning-en-zorg-wel-meer-psychische-zorgen-verband>  
De mogelijkheid wordt verkend om deze vraag ook voor te leggen aan de GGD panels die bevraagd worden op welzijn en gedrag.

## Nederlandse Rode Kruis

- o COVID19 gerelateerde hulpverlening:
  - o RK Hulplijn (zie <https://www.rodekruis.nl/>) voor het bieden van een luisterend oor, praktische hulp (via districten) en het doorverwijzen voor zorg en hulp – ook met whatsapp dienst in Turks, Marokkaans, Arabisch en Chinees (Mandarijn en Kantonees)
  - o 'Let op elkaar netwerk' (burgernetwerk) voor praktische ondersteuning, variërend van een luisterend oor, boodschappen, medicijnen ophalen, hond uitlaten, doorverwijzen naar zorg en hulp.
  - o Ondersteuning van huisartsenposten, zorghotels en verpleeghuizen voor logistieke zaken en ondersteuning van zorgprofessionals
  - o Vervoer van zieken van en naar ziekenhuizen, indien noodzakelijk
  - o Voedselhulp aan direct getroffen (in afstemming met voedselbanken) en ondersteuning van voedselbanken
  - o Ondersteuning van noodopvanglocaties (in samenwerking met gemeenten)
  - o 'Contacttent' voor de ontmoeting van kwetsbare mensen met dierbaren (zoals mensen met een beperking en ouderen)
  - o Rode Kruis lesmateriaal rond 'hygiëne op school' ter beschikking gesteld (kosteloos).
  - o Ondersteuning van bron- en contactonderzoek (in samenwerking met GGD'en)
  - o Ondersteuning van GGD'en op testlocaties en het testen van mensen thuis
  - o Grootschalige hulp op Cariben: voedselhulp, onderdak, medische zorg
  - o Verkenning met partners op welke manier de veerkracht in de samenleving te versterken en indien passend hier interventies voor ontwikkelen.
- o Zie voor de laatste ontwikkelingen: [www.rodekruis.nl/liveblog](http://www.rodekruis.nl/liveblog).

## Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

- o Politie rukt vaker uit voor verwarde personen en dak- en thuislozen.
- o Binnenkort wordt onderzoek gepresenteerd door TRIMBOS en MIND naar mentale effecten coronacrisis. Het ligt voor de hand dat de mentale effecten van de huidige crisis nog langjarig aan zullen houden.
- o Men is nu druk bezig met de motie Segers m.b.t. preventieve acties tegen "de langetermijneffecten van de coronacrisis voor het mentaal welzijn van zorgpersoneel, patiënten en de samenleving als geheel"

## LOT-C S&V Infosheet 3: 4 juni 2020

- o De staatssecretaris en VWS bereiden zich voor op een Algemeen Overleg ggz (AO ggz) met de Tweede Kamer op 8 juni 2020– 14:00 tot 18:30 m.b.t. corona en de gevolgen voor de ggz. Debat is live te volgen via de app Debatdirect.

### Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

- o Men is druk bezig met 1,5 meter protocollen en de mogelijke rol van gemeenten daarin.
- o Het sociaaleconomisch perspectief op de crisis begint steeds belangrijker te worden.
- o Binnen VNG leeft de ambitie om een vervolg te geven aan het rapport Halsema:  
<https://vng.nl/nieuws/coronacrisis-leidt-tot-meer-sociale-problemen-in-nederland>

### Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK)

- o Er wordt druk gewerkt aan een Covid19-wet.
- o Bij organisaties en gemeenten zie je een verschuiving van handhaven naar activeren: Dit houdt bijvoorbeeld in dat jongerenwerk begint te kantelen van aanspreken naar activiteiten aanbieden binnen de maatregelen.

### Bevolkingszorg & Veiligheidsregio's

- \* Er is zowel aandacht voor nazorg als voor de nafase. Bij nazorg ligt de focus meer op het zorgperspectief, bij de nafase is er een breder perspectief dat bijvoorbeeld ook sociaaleconomische ontwikkelingen mee neemt.
- \* Er zijn verschillen tussen gemeenten. Handhaving blijkt steeds lastiger en complexer te worden.
- \* Toevoeging: Bij veiligheidsregio's en gemeenten speelt nu ook de transitie van crisisorganisatie naar projectorganisatie. Vooral gemeenten willen graag terug naar de eigen bestuurs- en beleidslijnen. Daarbij zien gemeenten wel meerwaarde in het in stand houden van bovenlokale, regionale afstemming en samenwerking. Een uitwerking kan bijv. een schakelpunt zijn bij de VR met een contactpersoon voor de gemeenten m.b.t. communicatie, informatielijnen, etc. rondom openbare orde, veiligheid en gezondheid.

### Slachtofferhulp Nederland

- \* In de afgelopen periode heeft Slachtofferhulp Nederland haar dienstverlening uitgebreid met ondersteuning aan naasten van IC-patiënten en slachtoffers en nabestaanden van de corona crisis. <https://www.slachtofferhulp.nl/emotionele-hulp/ic-dienstverlening/>

### Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC)

- \* Het NKC is bezig met een verkenning op het gebied van (nationale) rouw. De behoefte aan een moment van nationale rouw wordt onderzocht en wat er van de Rijksoverheid wordt verwacht hierin. Arq/Impact helpt bij deze verkenning.
- \* VRAAG aan contactpersonen bij de veiligheidsregio's, bevolkingszorg en andere crisispartners: We zijn benieuwd naar de behoeften op het gebied van (nationale) rouw te delen met het NKC. Ook is het NKC benieuwd naar wat er lokaal reeds gebeurt op dit thema. Wil je meehelpen aan de verkenning? Mail je bevindingen dan svp naar [1.2@minjenv.nl](mailto:1.2@minjenv.nl) o.v.v. nationale rouw.

### TNO

- \* TNO heeft een How Am I-app ontwikkeld om onderzoek te doen naar de effecten van de corona-maatregelen op het dagelijks leven en werk. Op basis van de data uit de app worden adviezen geformuleerd en gedeeld om werknemers én werkgevers te helpen om zo goed mogelijk te blijven functioneren in deze crisis.

LOT-C S&V Infosheet 3: 4 juni 2020

Via How Am I –app monitort TNO een langere tijd de ontwikkeling van werknemers, door ze elke dag te vragen naar ervaren stress, bronnen van stress, manieren van werken, etc. Meer informatie op <https://www.monitorarbeid.tno.nl/coronacrisis>

### 3. Webinars

In deze tijden van 'social distancing' wordt kennisoverdracht vaak verwezenlijkt d.m.v. een Webinar. Hierbij een overzicht van de relevante Webinars:

- o Ministerie van Defensie: [COVID-19 Webinar van Defensie voor zorgprofessionals](#)
- o Nederlands Instituut van Psychologen: [Webinar over Corona en medische psychologie](#)
- o 113 Zelfmoordpreventie: [Vraag Maar. Online Training Suicidepreventie](#)
- o Webinar 'Leren van crisis en eerdere pandemieën' met Beatrice de Graaf op 4 juni.  
Aanmelden bij het LOT-C via [5.1.2@fv.nl](mailto:5.1.2@fv.nl)
- o Nederlandstalige vereniging voor psychotrauma (NtVP):  
[Webinar morele stress en moreel trauma bij zorgpersoneel in de Covid19-crisis](#)
- o LOT-C, Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en GGD GHOR NL: Nederland staat Op! [Webinar over het fysieke effect van de corona-maatregelen bij gezonde burgers](#)

Dit product is opgesteld door LOT-C Sectie Samenleving en Veerkracht in nauwe samenwerking met het Expertteam Nafase (hangende onder het LNB), RIVM, ARQ Impact, Rode Kruis, Nivel, VWS, GGD-GHOR NL. Voor vragen of opmerkingen over de infosheet: [5.1.2@fv.nl](mailto:5.1.2@fv.nl)